

HOMOSEXUALITA, PÍSMO A CÍRKEV

Ekkehardt Mueller

Biblical Research Institute, 2010

ÚVOD

Z homosexuality se stalo v mnoha zemích kontroverzní téma, které se dotýká jak celé společnosti, tak i křesťanských komunit. Základní otázkou je: Jaký postoj by měli křesťané zaujmout k těm, kteří praktikují homosexualitu? To je otázka, kvůli které hrozí některým křesťanským společenstvím rozdělení, a jiná už rozdělila.¹

I. DEFINICE HOMOSEXUALITY

Pojem „homosexualita“ bývá chápán a používán různě, ale obvykle označuje „sexuální touhu vůči jedinci stejného pohlaví.“² Může se jím charakterizovat situace „osoby, muže či ženy, která v dospělosti zažívá stálou a téměř výlučnou erotickou přitažlivost k osobám stejného pohlaví, a která je lhostejná k sexuálním vztahům s opačným pohlavím.“³ Taková definice odpovídá případům tzv. „vrozené homosexuality“, která je považována za trvalou. Existují ale také případy homosexuality dospívajících, jejichž sexuální identita se ještě plně nevyvinula, nebo dospělých, které heterosexualita nudí a mají chuť experimentovat s příslušníky stejného pohlaví. Někdy se hovoří také o „situační homosexualitě“, a to v případech lidí, kteří se obvykle kvůli nedostatku příležitostí k heterosexuálnímu styku „uchylují k homosexuálnímu jednání.“⁴

O první zmíněné skupině panuje přesvědčení, že jejich homosexualita je předem dána, je přirozená a nezvratná.⁵ Rozlišování mezi homosexuální orientací a homosexuálním jednáním obvykle homosexuální komunita odmítá.⁶ V prostředí církve je homosexuální orientace uznávána jako realita vyžadující život v celibátu, zatímco homosexuální jednání je odmítáno. Homosexuální jednání se může projevat způsoby obecně odmítanými – např. pederastií, tedy sexuálním vztahem s dětmi stejného pohlaví, znásilněním, prostitucí či promiskuitou, nebo, na straně druhé, věrným celoživotním vztahem s partnerem stejného pohlaví. Tento druhý způsob života bývá některými křesťany považován za něco, co je v souladu s Písmem.

¹ Viz KOSTENBERGER, Andreas J. *God, Marriage, and Family: Rebuilding the Biblical Foundation*. Wheaton: Crossway Books, 2004, s. 202; a NESSAN, Craig L. *Many Members, One Body: Committed Same-Gender Relationships and the Mission of the Church*. Minneapolis: Fortress Press, 2004.

² WHITE, R. E. O. „Homosexuality“, In: ELWELL, Walter A. (ed.). *Evangelical Dictionary of Theology*. Grand Rapids: Baker Book House, 1986, s. 528.

³ MALLOY, E. A. *Homosexuality and the Christian Way of Life*. Lanham: University Press of America, 1981, s. 11.

⁴ SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*. Silver Spring: Biblical Research Institute of the General Conference, 1988, s. 2.

⁵ Viz ROGERS, Jack. *Jesus, the Bible, and Homosexuality: Explode the Myths, Heal the Church*. Louisville: Westminster John Knox Press, 2009, s. 79; FULTON, Aubyn. „Response: Science and Sexual Orientation“. In: FERGUSON, David. Fritz GUY a David R. LARSON (eds.). *Christianity and Homosexuality: Some Seventh-day Adventist Perspectives*. Roseville: Adventist Forum, 2008, část 2, s. 47.

⁶ SPRINGETT, Ronald M., *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 4.

II. PROHLÁŠENÍ CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE OHLEDNĚ HOMOSEXUALITY

V křesťanském prostředí je možné se setkat se třemi základními pohledy na homosexualitu: (1) pro křesťany je přijatelná pouze heterosexuality prožívaná v rámci manželství; (2) pro křesťany je přijatelná i homosexualita (tzv. smluvní homosexualita), pokud jde o dva rovnocenné dospělé partnery, kteří na základě oboustranného souhlasu udržují trvalý a monogamní vztah; a (3) prožívání homosexuality v jakékoliv podobě je přijatelné pro jakéhokoliv člena společnosti.⁷ Církev adventistů sedmého dne zastává první postoj, jak je patrné z jejího oficiálního prohlášení:

Církev adventistů sedmého dne vyznává, že každá lidská bytost má z Božího pohledu stejně vysokou hodnotu, a chce v Ježíšově duchu sloužit všem mužům a ženám. Věříme také, že díky Boží milosti a skrze povzbuzování společenstvím víry může každý člověk žít v harmonii s principy Božího slova.

Adventisté sedmého dne věří, že sexuální intimita náleží výhradně do manželského svazku muže a ženy. Takový je stvořitelství Bohem při stvoření. Písmo uvádí: „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“ (Gn 2,24; ČEP) Celé Písmo potvrzuje tento heterosexuální model. Bible nevytváří žádný prostor pro homosexuální praxi a svazky. Pohlavní styky vně heterosexuálního manželství jsou zakázány (Lv 20,2-21; Ř 1,24-27; 1 K 6,9-11). Ježíš Kristus obnovil a potvrdil Boží stvořitelství. „Nečetli jste, že Stvořitel od počátku 'muže a ženu učinil je'? A řekl: 'Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo'; takže již nejsou dva, ale jeden.“ (Mt 19,4-6). Z těchto důvodů adventisté nepřijímají homosexuální praktiky a svazky.

Adventisté sedmého dne usilují o následování pokynů a příkladu Ježíše. Ten potvrdil důstojnost všech lidských bytostí a oslovoval soucitně lidi a rodiny trpící důsledky hříchu. Nabídl péči, službu a slovo útěchy zápasícím lidem, když oddělil svou lásku k hříšníkům od svého jasného učení o hříšných praktikách. Jako Jeho učedníci usilují adventisté sedmého dne o následování Pánových pokynů a příkladu žít životem Kristova soucitu a věrnosti.⁸

Jiné oficiální stanovisko, odhlasované 9. března 2004, opět potvrzuje v rámci debaty ohledně stejnopohlavních svazků jako jediný přijatelný model křesťanské manželství.⁹

Postoj adventistů sedmého dne ke svazkům mezi osobami stejného pohlaví – zdůraznění křesťanského manželství. Církev adventistů sedmého dne pocituje během posledních několika desetiletí potřebu různými způsoby jednoznačně vyjádřit svůj postoj k manželství, rodině a lidské sexualitě. Tato témata jsou jádrem mnoha naléhavých problémů, kterým čelí dnešní společnost. To, co se po staletí v oblasti manželství považovalo za základní křesťanskou morálku, je nyní stále více zpochybňováno nejen v sekulární společnosti, ale i v křesťanských kruzích.

Instituce rodiny a manželství jsou ohroženy a jsou vystaveny narůstajícím rozkladným silám, které je ničí. V rostoucím počtu zemí se nyní diskutuje o „svazcích osob stejného pohlaví“, čímž se z daného tématu stává celosvětová záležitost. Veřejné diskuze vyvolávají silné emoce. Církev adventistů sedmého dne ve světle zmíněného vývoje znovu vyjadřuje své stanovisko.

Rozhodně potvrzujeme svůj dlouhodobý postoj, jak jej formulují naše základní věroučné výroky: „Manželství ustanovil Bůh v ráji a Pán Ježíš potvrdil jako celoživotní spojení muže a ženy ve společenství lásky.“¹⁰ I když „hřích narušil Boží ideál pro manželství a rodinu, rodinný svazek je ze

⁷ Srov. WEBB, William J. *Slaves, Women & Homosexuals: Exploring the Hermeneutics of Cultural Analysis*. Downers Grove: InterVarsity Press, 2001, s. 28.

⁸ „Seventh-day Adventist Position Statement on Homosexuality“. http://www.adventist.org/beliefs/main_stat4.html. Toto prohlášení bylo odhlasováno a přijato během výročního zasedání Výboru Generální konference 3. 10. 1999 v Silver Spring, ve státě Maryland.

⁹ „Seventh-day Adventist Response to Same-Sex Unions - A Reaffirmation of Christian Marriage,“ http://www.adventist.org/beliefs/main_stat53.html. Tento dokument byl odhlasován a přijat Administrativním výborem Generální konference 9. 3. 2004.

¹⁰ *Seventh-day Adventists Believe-A Biblical Exposition of 27 Fundamental Doctrines*. „22. Marriage and the Family.“

všech lidských vztahů nejdůvěrnější, nejláskyplnější a nejposvátnější“, proto „rodiny potřebují prožít obnovu a reformu svých vztahů“ (*An Affirmation of Family*, 1990).¹¹ Bůh ustanovil „manželství, smluvně založené tělesné, citové a duchovní spojení dvou pohlaví, o kterém Písmo hovoří jako o „jednom těle“. „Monogamní svazek muže a ženy v manželství je... jediné morálně vhodné prostředí pro pohlavní styk nebo s ním související intimní a sexuální projevy.“ „Jakékoliv snižování tohoto zásadního stanoviska znamená obdobné snižování nebeského ideálu“ (*An Affirmation of Marriage*, 1996).¹²

Homosexualita je projevem znehodnocení a porušenosti lidských sklonů a vztahů, které s sebou vnesl do našeho světa hřích. Ačkoliv každý člověk podléhá hříšné přirozenosti, „jsme rovněž přesvědčeni, že díky Boží milosti a podpoře společenství věřících, může člověk žít v souladu se zásadami Božího slova“ (*Seventh-day Adventist Position Statement on Homosexuality*, 1999).¹³

Jsme přesvědčeni, že všichni lidé, bez ohledu na svou sexuální orientaci, jsou Božími dětmi. Nesouhlasíme s tím, aby se jakákoliv skupina lidí stala předmětem pohrdání, posměchu, nebo dokonce zneužívání. Nicméně je naprosto zřejmé, že Boží slovo neschvaluje homosexuální životní styl. Neschvalovala ho ani křesťanská církev během své dvoutisícileté historie. Adventisté sedmého dne jsou přesvědčeni, že biblické učení platí i dnes, protože vychází z nejlustnější podstaty lidstva a Božího stvořitelského záměru s manželstvím.

Tento dokument jasně potvrzuje dřívější stanoviska.¹⁴ Na základě svědectví Písma se Církev adventistů sedmého dne staví odmítavě k jakýmkoliv homosexuálním aktivitám a nesouhlasí s homosexuálním partnerstvím, a to ani v případě, že by bylo legislativně podpořeno. Důležitou otázkou je, zda je i nadále udržitelná interpretace biblických textů, z nichž ve svých postojích církev vychází. V současnosti se totiž mezi křesťany objevují nové a odlišné pohledy na tyto texty a jejich výklad. Proč je tomu tak?

III. PROBLEMATIKA ODLIŠNÝCH INTERPRETACÍ

Výklad Bible do jisté míry závisí na určitých předpokladech a východiscích, s nimiž k textu přistupujeme. Způsob, jakým lidé vnímají Písmo, kulturu, vědu, tradici a lidskou přirozenost, logicky ovlivňuje i jejich přístup k Bibli.

1. Různorodost základních východisek

Mezi mysliteli v západní společnosti převládá názor, že neexistuje žádná absolutní pravda, že neexistuje žádné božské zjevení, a že je tedy nutné revidovat stará přesvědčení tak, aby odpovídala současné převládající kultuře.¹⁵ Bible je považována za knihu kulturně podmíněnou, která v minulosti promlouvala do určitých situací, ale dnes musí být nově interpretována.¹⁶ Stále více lidí je přesvědčeno, že „naš moderní pohled na svět je určen poznatky a objevy, které

¹¹ Prohlášení „An Affirmation of Family“, vydáno 5.7.1990 v průběhu zasedání Generální konference v Indianapolis.

¹² Prohlášení odsouhlasené Administrativním výborem Generální konference 23. 4. 1996.

¹³ Prohlášení přijaté při výročním zasedání Výboru Generální konference 3. 10. 1999.

¹⁴ Věřoučný výrok č. 22 se v roce 2005, po přidání nového bodu k souhrnu věroučných článků, stal výrokem s číslem 23. Viz *Seventh-day Adventist Church Manual*. 17. vydání. Silver Spring: Secretariat of the General Conference of Seventh-day Adventists, 2005, s. 17.

¹⁵ Viz DAVANEY, Sheila Greeve. *Historicism: The Once and Future Challenge for Theology, Guides to Theological Inquiry*. Minneapolis: Fortress Press, 2006, s. 160-164. WINK, Walter. „Homosexuality and the Bible“, In: WINK, Walter (ed.). *Homosexuality and Christian Faith: Questions of Conscience for the Churches*. Minneapolis: Fortress Press, 1999, s. 47, prohlašuje: „Tam, kde se Bible zmiňuje o homosexuálním chování, ho jasně odsuzuje. To ochotně připouštím. Otázkou ale je, zda je tento biblický soud správný.“ Srov. HELMINIAK, Daniel A. *What the Bible Really Says About Homosexuality*. New Mexico: Alamo Square Press, 2000, s. 131.

¹⁶ Srov. WINK, Walter. „Homosexuality and the Bible,“ s. 35 a 42; ROGERS, Jack. *Homosexuality*, 69 a 70; WEBB, William J. *Slaves, Women & Homosexuals*, s. 161.

starověké národy neměly k dispozici, a tudíž jsou biblická vyjádření ohledně homosexuality neúplná, ba i mylná.¹⁷ Je to proto naše pochopení řecko-římské kultury, které by podle nich mělo primárně určovat, jak máme interpretovat novozákonní texty.¹⁸ A tak zaznívají třeba hlasy, že „Bible se staví proti prostituci a modloslužbě spojené s homosexuálními praktikami, ne však proti homosexualitě jako takové.“¹⁹ Jiní se zase domnívají, že Písmo neřeší otázku monogamních a trvalých stejnopohlavních svazků,²⁰ protože údajně nezná vrozenou homosexualitu,²¹ ale ve svých výrocích se zaměřuje pouze na homosexualitu „vykořisťovatelskou“, která může mít podobu pederastie,²² znásilnění, perverznosti, promiskuity nebo nadměrné vášně.²³

Jiná zase svůj postoj staví na tzv. „christologickém principu“ a odmítají všechny biblické výroky, které mu podle nich protirečí.²⁴ Domnívají se, že Ježíš by přijímal praktikující homosexuály, a proto bychom měli dělat totéž, bez ohledu na ostatní biblické texty.²⁵ Pro církve to pak znamená, že pod vedením Ducha může přijmout nebo odmítnout určité biblické zákony,²⁶ což vlastně znamená určité omezení autority Písma.²⁷ Jiní pak jdou ještě o krok dál a tvrdí, že jsou duchem vedeni přímo jako jednotlivci, i když jejich závěry odporují Písmu.²⁸

Někteří křesťané staví zákon proti evangelium.²⁹ Domnívají se, že koncept lásky je nadřazen úzkoprsému výkladu biblických textů. Jiní berou jako normativní východisko svou osobní zkušenost, na jejímž základě přijímají či odmítají biblická tvrzení.³⁰ Další pak upřednostňují závěry vědy, humanitních oborů či vlastního rozumu před svědectvím Písma,³¹ nebo za konečnou autoritu při rozhodování považují kombinaci Písma a poznatků vědy (např. biologie,

¹⁷ DEYOUNG, James B. *Homosexuality: Contemporary Claims Examined in the Light of the Bible and Other Ancient Literature and Law*. Grand Rapids: Kregel Publications, 2000, s. 11. Viz také SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 49-51; SOARDS, Marion L. *Scripture and Homosexuality: Biblical Authority and the Church Today*. Louisville: Westminster John Knox Press, 1995, s. 55.

¹⁸ Srov. SCROGGS, Robin. *The New Testament and Homosexuality*. Minneapolis: Fortress Press, 1983, s. 16, 127, 128.

¹⁹ SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 51, i když nejde o jeho osobní postoj. CHARTIER, Gary. „Love, Subsidiarity, Equality, and Inclusiveness”, In: *Christianity and Homosexuality*, část 5, s. 58.

²⁰ Viz SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 50; GENOVESI, Vincent J. *In Pursuit of Love: Catholic Morality and Human Sexuality*. Collegeville: Liturgical Press, 1996, s. 277, 296; DAVIS, Ellen F., „Reasoning with Scripture”. *Anglican Theological Review* 90/3 (2008), s. 518; ROGERS, Jack. *Homosexuality*, 89.

²¹ Srov. SCROGGS, Robin. *The New Testament and Homosexuality*, s. 28.

²² Viz SCROGGS, Robin. *The New Testament and Homosexuality*, s. 84.

²³ Srov. FREDRICKSON, David E. „Natural and Unnatural Use in Romans 1:24-27: Paul and the Philosophic Critique of Eros”, In: BALCH, David L. (ed.). *Homosexuality, Science, and the "Plain Sense" of Scripture*. Grand Rapids: Wm B. Eerdmans Publishing Company, 2000, s. 197-222.

²⁴ Srov. ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 15, 53-55, 66. Viz také WINK, Walter. „Homosexuality and the Bible”, s. 47, 48. COFFIN, William Sloane. „Liberty to the Captives and Good Tidings to the Afflicted”, In: *Homosexuality and Christian Faith*, s. 107, poznamenává: „Ne vše, co je biblické, je také kristovské.”

²⁵ Srov. DUFF, Nancy. „Christian Vocation, Freedom of God, and Homosexuality”. In: *Homosexuality, Science*, s. 261-277.

²⁶ Srov. SOARDS, Marion L. *Scripture and Homosexuality*, s. 17; WINK, Walter. „Homosexuality and the Bible”, s. 42-44.

²⁷ TRELOAR, Richard. „‘Come Out and Stay Out!’ Hermeneutics, Homosexuality, and Schism in Anglicanism”. *Anglican Theological Review* 90/1 (2008), s. 54, 55. Na straně 58 píše: „Anglikáni se mohou v této věci postavit proti ‘jasnému učení’ Bible, jak to v jiných ohledech již delší dobu trpělivě děláme... ‘s’ Písmem... musíme někdy číst i ‘proti’ Písmu” „Bible... není přímým ekvivalentem Božího slova...” (s. 61).

²⁸ Srov. FORBES Jr., James A. „More Light from the Spirit on Sexuality”, In: *Homosexuality and Christian Faith*, s. 6-8. SEHESTED, Ken. „Biblical Fidelity and Sexual Orientation: Why the First Matters, Why the Second Doesn't”, In: *Ibid.*, s. 59; ROHR, Richard. „Where the Gospel Leads Us”, In: *Ibid.*, s. 85-88.

²⁹ SOARDS, Marion L. *Scripture and Homosexuality*, s. 17 tvrdí: „Křesťanskému životu vládne milost, ne zákon.”

³⁰ Srov. EGERTSON, Paul Wennes. „One Family's Story”, In: *Homosexuality and Christian Faith*, s. 23-30; BIRD, Phyllis A. „The Bible in Christian Ethical Deliberation Concerning Homosexuality: Old Testament Contributions”, In: *Homosexuality, Science*, s. 143; COBB Jr., John B. „Being Christian about Homosexuality”, In: *Homosexuality and Christian Faith*, s. 91-93; DRUMM, Rene D. „Interaction and Angst: The Social Experiences of Gay and Lesbian Seventh-day Adventists”, In: *Christianity and Homosexuality*, část 3, s. 20.

³¹ BIRD, Phyllis A. „The Bible in Christian Ethical Deliberation Concerning Homosexuality: Old Testament Contributions”, s. 168; WINK, Walter. „Homosexuality and the Bible”, s. 46; Rogers, Homosexuality, s. 35, 36.

sociologie a psychologie),³² tradice³³ a zkušenosti.³⁴ Dalším častým předpokladem je, že sexuální pud je natolik silný, že zásadní řídí náš život a my nejsme schopni jej plně ovládat.³⁵ Zastánci tohoto pohledu pak nemají žádný zásadní problém s předmanželským sexem,³⁶ rozvodem a dalším manželstvím,³⁷ cizoložstvím, někdy ani s polygamií či incestem.³⁸

Zastánci evolučního čtení Písma odmítá nejen koncept přímého stvoření Bohem a jasně daného stvořitelského řádu, ale i realitu pádu do hříchu. Jsou přesvědčeni, že Bůh „stvořil“ homosexuály takové, jací jsou, homosexualita je Božím darem, a ne důsledkem pádu lidstva do hříchu.³⁹

2. Východisko adventistů sedmého dne

Adventisté sedmého dne oficiálně věří, že Bible je Bohem inspirována a je neomylným zjevením Boží vůle. „Je měřítkem charakteru, zkušebním kamenem zkušeností, autoritativním základem učení a spolehlivým záznamem Božích činů v dějinách“⁴⁰ (Iz 8,20; 66,2; tzv. princip „sola skriptura“). I když byla napsána lidmi, není jen lidským poselstvím, ale také Božím Slovem. Principy výkladu biblického textu proto musí vycházet ze samotného svědectví Písma. Jsou-li závěry, ke kterým dochází filosofie, psychologie či sociologie v rozporu s Písmem, pak je třeba je odmítnout. Otázky víry nemohou být určovány ani tradicí při přírodních vědách. Písmo je svým vlastním vykladačem. Poselství Písma je jasné a jeho jednotlivé výroky ve vzájemném souladu. Obtížné texty je třeba studovat a vykládat ve světle těch, které jsou jasné a zřejmé. V procesu interpretace je nezastupitelná role působení a vedení Ducha svatého, který ale nikdy nevede v rozporu s předchozím zjevením.

3. Shrnutí

Skutečným a základním problémem, kolem něž se točí diskuze o křesťanském postoji

³² Srov. KEMENA, Ben. „Biological Determinants of Homosexual Orientation“, In: *Christianity and Homosexuality*, část 2, s.16-19; WANG, Harry C. „Psychiatry, Antihomosexual Bias, and Challenges for Gay and Lesbian Youth“, In: *Ibid.*, část 2, s. 40; COLE, Sherwood O. „Biology, Homosexuality, and the Biblical Doctrine of Sin“, *Bibliotheca Sacra* 157 (July-September 200), s. 348-361. Tento pohled by byl v protikladu k principu Sola scriptura a odmítají jej např. JONES, Stanton L. a Mark A. YARHOUSE. „The Use, Misuse, and Abuse of Science in the Ecclesiastical Homosexuality Debates“, In: *Homosexuality, Science*, s. 120; nebo SEITZ, Christopher. „Sexuality and Scripture's Plain Sense: The Christian Community and the Law of God“, In: *Ibid.*, s. 177-196.

³³ CROWLEY, Paul G. „Homosexuality and the Counsel of the Cross: A Clarification“, *Theological Studies* 69 (2008), s. 637.

³⁴ Srov. VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible: Two Views*. Minneapolis: Fortress Press, 2003, s. 29. VIA zde říká: „Pokusil jsem se ukázat, že pokud se na řadu biblických témat podíváme ve světle současných poznatků a zkušeností, můžeme oprávněně překonat bezpodmínečné biblické odsouzení homosexuálních praktik“ (s. 38). Viz SOARDS, Marion L. *Scripture and Homosexuality*, s. 55, 64.

³⁵ SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 25 zdůrazňuje, „že lidské bytosti mají schopnost se ovládat a jsou proto zodpovědné za způsob vyjadřování své sexuality“. Mají tedy na vybranou.. Srov. COLE, Sherwood O. „Biology, Homosexuality, and the Biblical Doctrine of Sin“, s. 360.

³⁶ LARSON, David R. „Christian Sexual Norms Today“, In: *Christianity and Homosexuality*, část 5, s. 13: „Zásada ‚nic před svatbou‘ a ‚všechno až po ní‘ není ani realistická, ani moudrá... Neměli bychom se ptát, zda máme povolit existenci milujících heterosexuálních a homosexuálních svazků; ty už existují... Měli bychom udělat vše, co je v našich silách, abychom je udrželi a podpořili lidi, kteří v nich již žijí... Měli bychom také najít způsob, jak jim vyjádřit úctu vhodnými křesťanskými obřady.“

³⁷ ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 43, 44.

³⁸ Viz ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 82; TRELOAR, Richard. „‘Come Out and Stay Out!’ Hermeneutics, Homosexuality, and Schism in Anglicanism“, s. 51. TRELOAR ve své studii připomíná Reginu Schwartzovou, podle níž můžeme v Bibli vidět zarputilý odpor k incestu, který rezonuje s tím, co Schwartzová popisuje jako „všeobecnou hysterii a explicitní hrůzu z homosexuality“ (SCHWARTZ, Regina. *The Curse of Cain: The Violent Legacy of Monotheism*. Chicago: University of Chicago Press, 1997, s. 107).

³⁹ Viz ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 81.

⁴⁰ *Seventh-day Adventist Church Manual*, 17th edition. Silver Spring: Secretariat of the General Conference of Seventh-day Adventists, 2005, s. 9.

k homosexualitě, je pojetí podstaty, autority a interpretace Písma.⁴¹ Je zřejmé, že naše „rozhodnutí o tom, jak budeme přistupovat k homosexuálnímu jednání,... je ve skutečnosti rozhodnutí, jak chceme vnímat autoritu Bible v životě církve.“⁴² Uvědomění si toho, z jakých předpokladů vycházíme, nám pomáhá být v našem postoji konzistentní a vyhnout se zásadním chybám při interpretaci biblických textů.

IV. HOMOSEXUALITA V PÍSMU

1. Homosexualita ve Starém zákoně

Izrael byl obklopen národy, v jejichž životě hrály zásadní roli kultury sexuality a plodnosti. Homosexualitu praktikovali Egypťané, Babyloňané, Asyřané, Chetejci i Kenaanci.⁴³ U sousedů izraelského národa je doložena prostituce, dobrovolné homosexuální styky se souhlasem obou partnerů, transvestitismus a dokonce i zoofilie. Starý zákon se však staví proti těmto praktikám, upírá autoritu jiným bohům a odmítá homosexualitu.⁴⁴ Na jeho stránkách můžeme najít texty, které se přímo nebo nepřímo dotýkají homosexuality.⁴⁵ Z přímých zmínek se dvě nacházejí v právních textech, ty ostatní jsou součástí historických narativů.

a. Starozákonní narativy

(1) Genesis 1-2⁴⁶

I když biblická stvořitelská zpráva (Gn 1-2) o homosexualitě nehovoří, je základem pro biblické pojetí všech dalších lidských sexuálních vztahů.⁴⁷ Bůh stvořil prvního muže a první ženu, Adama a Evu, jejichž životy spojil v manželství. Touto institucí manželství Bůh jasně ustanovil svůj plán a rámec pro sexuální vztahy mezi lidmi. Ti, kteří podporují homosexuální partnerství, někdy namítají, že kombinace muže a ženy je v těchto textech zmíněna proto, že zde jde o kontext Božího příkazu, aby se lidé množili a plodili děti (Gn 1,28), což bylo na počátku nezbytné. Jelikož se ale situace změnila a naší zemi hrozí přelidnění, odpovídá podle nich homosexuální vztahy potřebám světa více, než vztahy heterosexuální.⁴⁸ První dvě kapitoly knihy Genesis tak podle nich nelze používat k předepisování pouze jedné podoby lidské sexuality.

Problémem této argumentace je to, že omezuje heterosexuální partnerství pouze na funkci plození. Koncept Gn 1 a 2 ale není takto úzce omezený.⁴⁹ Zásadní myšlenkou stvořitelské

⁴¹ Srov. ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 1-65; HELMINIAK, Daniel A. *What the Bible Really Says About Homosexuality*, s. 29-41; SOARDS, Marion L. *Scripture and Homosexuality*, část 1, s. 14; VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible: Two Views*. s. 2; WINK, Walter. „Homosexuality and the Bible”, s. 33; Srov. WHITE, James R. a Jeffrey D. NIELL. *The Same Sex Controversy*. Minneapolis: Bethany House Publishers, 2002, s. 15; ROGERS, Jack. „Presbyterian Guidelines for Biblical Interpretation: Their Origin and Application to Homosexuality”, *Biblical Theological Bulletin* 37/4 (2007), s. 179.

⁴² SOARDS, Marion L. *Scripture and Homosexuality*, s. 73.

⁴³ Viz např. DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament*. Peabody: Hendrickson Publishers, 2007, s. 134-142; GAGNON, Robert A. J. *The Bible and Homosexual Practice: Texts and Hermeneutics*. Nashville: Abingdon Press, 2001, s. 44-56; SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 33-48; WOLD, Donald J. *Out of Order: Homosexuality in the Bible and the Ancient Near East*. Grand Rapids: Baker Books Publishing Company, 1998, s. 43-61.

⁴⁴ Srov. WEBB, William J. *Slaves, Women & Homosexuals*, s. 81.

⁴⁵ Srov. SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 69-88.

⁴⁶ Zatímco původní anglický text studie používá systematicky k citacím verzi *New American Standard Bible*, v českém překladu bude použitý *Český studijní překlad*.

⁴⁷ WEBB k tomu říká: „Je zřejmé, že tomuto původním vzoru neodpovídají homosexuální vztahy, ať už jsou dlouhodobé nebo příležitostné.“ (s. 131).

⁴⁸ WINK, Walter. „Homosexuality and the Bible,” s. 4.

⁴⁹ SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 53.

zprávy je koncept komplementarity, vzájemného doplňování. Když si Adam uvědomí, že mu chybí někdo, kdo by mu stál v životě po boku, stvoří k němu Bůh ženu. Oba se mají vzájemně doplňovat, a to po všech stránkách, jak to vyjadřuje právě heterosexuální manželství.

(2) Genesis 19 and Soudců 19

Zatímco biblické narativy, které se dotýkají homosexuality, jako je příběh ze Sodomy (Gn 19,4-10) či skandální jednání obyvatel Gibeje (Sd 19,22-25), bývají někdy interpretovány tak, aby se z nich ztratily zřejmé homosexuální konotace, do jiných příběhů naopak bývají homosexuální motivy vykladači vkládány – např. do příběhu Chamova hříchu,⁵⁰ přátelství Davida a Jónatana, či blízkého vztahu mezi Rúť a Noemi. Někteří se proto domnívají, že v Sodomě šlo spíše o odmítnutí pohostinnosti⁵¹ než o homosexualitu, a že použitý výraz „poznat“ máme chápat ve smyslu „seznámit se“, a ne „mít pohlavní styk s někým“ (Gn 19,5).⁵²

Ačkoliv homosexualita byla jedním z hříchů obyvatel Sodomy, nebyla jejich jediným proviněním, a město bylo nakonec zničeno kvůli mnoha závažným hříchům. Křesťanští homosexuálové dnes argumentují tím, že problémem Sodomy nebyla homosexualita sama o sobě, ale zločinný pokus o hromadné znásilnění, které nemá nic společného s důvěrným svazkem dvou osob, které se pro něj dobrovolně rozhodly. Stejný argument je pak používán i při výkladu událostí z Gibeje.⁵³ Avšak „autoři Judovy epištoly a 2. Petrova listu nepochybně vnímali jako zásadní provinění sodomských skutečnost, že muži toužili po sexu s jinými muži“.⁵⁴

(3) Údajné homosexuální vztahy

Vykládat Davidovo přátelství s Jónatanem či blízký vztah Rúť k její tchýni jako krásné vyjádření homosexuální lásky je poněkud přitažené za vlasy.⁵⁵ Na Blízkém východě je dodnes běžné, že se muži drží za ruce nebo se políbí. Tyto kulturní zvyky nemají nic společného s homosexualitou.⁵⁶ Nicméně třeba Fritz Guy spekuluje nejen o fyzicky intimním vztahu mezi Davidem a Jónatanem, ale také třeba mezi římským důstojníkem a jeho služebníkem, o jehož uzdravení prosil Ježíše. Také se domnívá, že etiopský eunuch mohl být homosexuálem.⁵⁷ K tomu pak dodává: „U těchto případů jde samozřejmě jen domněnky... Žádný z těchto případů neobsahuje výslovné potvrzení, natož pak schválení lásky mezi osobami stejného pohlaví.“⁵⁸ Pak ale tyto spekulace posouvá téměř do roviny jistoty: „Vzhledem k tomu, co víme o lidské

⁵⁰ Blížeší pohled na tuto událost zmíněnou v Gn 9,20-25 nabízí např. DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament*, s.142-145, nebo také WOLD, Donald J. *Out of Order: Homosexuality in the Bible and the Ancient Near East*, s. 65-76.

⁵¹ Viz ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 67; HELMINIAK, Daniel A. *What the Bible Really Says About Homosexuality*, s. 43-50.

⁵² Chápání tohoto textu ve smyslu sexuálního styku (srov. Gn 4,1.17.25) dobře zapadá do kontextu této pasáže (zvláště ve světle v. 8), která se dotýká problematiky sexuality, a která je tematicky propojená s texty Sd 19 a Ez 16 (viz WOLD, Donald J. *Out of Order*, s. 89).

⁵³ Pro podrobnější pojednání o obou pasážích viz DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh*, s. 145-149, 161, 162; WHITE, James R. a Jeffrey D. NIELL. *The Same Sex Controversy*, s. 40-51, KOSTENBERGER, Andreas J. *God, Marriage, and Family*, s. 204-208. DAVIDSON při analýze událostí v Sodomě dochází k následujícímu závěru: „To, že zkaženost spojená s úmyslem obyvatel Sodomy nespočívala jen ve znásilnění, ale už v samotném pohlavním styku s osobami stejného pohlaví, je potvrzena intertextuálními vazbami s knihou Ezechiel a se sexuálními ‚ohavnostmi‘ z knihy Leviticus“ (s. 149).

⁵⁴ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 59.

⁵⁵ Viz DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh*, s. 164-167.

⁵⁶ Viz také SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 73; WEBB, William J. *Slaves, Women & Homosexuals*, s. 102.

⁵⁷ GUY, Fritz. „Same-sex Love: Theological Considerations“, In: *Christianity and Homosexuality*, s. 52, 53.

⁵⁸ GUY, Fritz. „Same-sex Love: Theological Considerations“, s. 54.

přirozenosti a o lásce mezi osobami stejného pohlaví, je statisticky velmi pravděpodobné, že některé postavy z biblických příběhů měly erotické vztahy s osobami stejného pohlaví.”⁵⁹ Takový přístup ale nelze označit jako solidní biblickou interpretaci.⁶⁰

b. Mojžíšovské zákony

(1) Leviticus 18 a 20

V knize Leviticus nacházíme dva texty, které se výslovně týkají homosexuality. V Lv 18,22 můžeme číst: „*S mužem nebudeš souložit jako se souloží se ženou; je to ohavnost*“. A Lv 20,13 jde ještě dál a varuje před následky takového jednání: „*Kdyby muž souložil s mužem jako se souloží se ženou, oba spáchali ohavnost; jistě budou usmrceni, jejich krev je na nich*.“

Někteří se domnívají, že „Starý zákon omezuje v Lv 18 a 20 sexuální styky mezi osobami stejného pohlaví v kontextu izraelských kultických a rituálních nařízení... Tyto pasáže nemají žádnou souvislost s novozákonní křesťanskou etikou.”⁶¹ Z této perspektivy se pak od nás neočekává, že budeme zachovávat tehdejší kulturně podmíněná nařízení, ale v Ježíšově duchu milovat a Boha a svého bližního (Mt 22,36-40). Zastánci tohoto pohledu tvrdí, že pokud vyjmeme tyto texty z knihy Leviticus z jejich historického a kulturního kontextu a vztáhneme je na zbožné křesťany, kteří jsou homosexuálové, pak je používáme zcela nesprávně.⁶²

V této souvislosti také zaznívá námitka, že výše uvedené texty se objevují v kontextu rituální čistoty a svatosti, což je údajně téma, které už nelze aplikovat na novozákonní církev.⁶³ Praktikování homosexuality je tu prý zakázáno proto, že vede k rituální „nečistotě“, a „ne proto, že by bylo špatné samo so sobě. Avšak křesťanská Písma jasně ukazují, že koncept čistoty a nečistoty už není [pro křesťany] aktuální.“⁶⁴

Je pravdou, že v bezprostředním i širším kontextu skutečně nacházíme výrazy, které se týkají čistoty, svatosti a modloslužby. I tak je ale třeba se ptát, zda tyto zmínky omezují varování před homosexualitou jen na určitou specifickou situaci. Zdá se, že tomu tak není.

(1) Tyto texty jasně popisují a odsuzují mužskou homosexuální aktivitu. Není zde zmíněna žádná výjimka. Oba texty se zřetelně staví proti jakémukoliv typu praktikování homosexuality.⁶⁵ Je poměrně pravděpodobné, že tato nařízení mohla být aplikována i na svazky lesbické. Teologové si správně všímají, že mojžíšovské zákony bývají obecně formulovány z mužské perspektivy. Dokonce i Dekalog je formulován pomocí sloves v mužském rodu, což jistě neznamená, že je závazný jen pro muže. Použití mužského rodu v jednotném čísle je obvyklý hebrejský způsob vyjádření myšlenek, které zahrnují obě pohlaví.⁶⁶

(2) I když se tyto pasáže nacházejí v kontextu svatosti a čistoty, mají i morální rozměr, jak to naznačuje jejich novozákonní použití. Walter Kaiser k tomu říká: „[V Bibli] jsou jistě texty, které spadají do kategorie dočasných ceremoniálních zákon, ale nesouhlasím s tím, že by sem patřily texty o homosexualitě. Nic v těchto textech nepředjímá a neodkazuje na Krista.”⁶⁷ Roy

⁵⁹ GUY, Fritz. „Same-sex Love: Theological Considerations”, s. 54.

⁶⁰ DAVIDSON (s. 165) v této souvislosti mluví o čiré spekulaci.

⁶¹ DEYOUNG, James B. *Homosexuality*, s. 10.

⁶² ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 69. V kontextu Lv 18 a 20 a diskuze o homosexualitě vyzývá HELMINIAK (s. 66, 67), aby se lidé odpoutali od zažitých konvencí a tabu, protože jsou podle něj „nerozumná a utlačující” (s. 67).

⁶³ Viz ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 69.

⁶⁴ HELMINIAK, Daniel A. *What the Bible Really Says About Homosexuality*, s. 72.

⁶⁵ STOV, SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 63.

⁶⁶ DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh*, s. 150.

⁶⁷ Citováno v: ROOKER, Mark F. *Leviticus*. Nashville: Broadman and Holman Publishers, 2000, s. 247. Podobně se vyjadřuje také třeba WEBB, William J. *Slaves, Women & Homosexuals*, s. 177.

Gane ukazuje, že je zásadní rozdíl mezi rituální nečistotou, která mohla být odstraněna rituálním očištěním, a morální nečistotou, které nebylo možné se takto zbavit. Dochází k závěru, že

„...nečistota spojená s praktikováním homosexuality nebyla ceremoniální, ale morální... To potvrzuje i 15. kapitola knihy Skutky, které představuje rozhodnutí, které zbavovalo pohanské křesťany povinnost být obřezáni. Ovšem nařízení z tzv. „kodexu svatosti“, která zakazovala jíst maso obětované modlám, sexuální nemorálnost,... a jzení masa, které nebylo náležitě zbyeno krve,... zůstávala platná i pro pohany.“⁶⁸

Je zřejmé, že „jakákoliv snaha o striktní odlišení hříchu a nečistoty je odsouzena k nezdaru. Jedním z charakteristických znaků kodexu svatosti je totiž to, že otázky etiky zahrnuje do kategorie čistoty; hřích a nečistota tak vlastně splývají“ (Lv 18,24-30; Ez 18,22.26).⁶⁹

(3) Tyto pasáže se svým záměrem dotýkají širších situací, než je jen zneužívání slabších. Obě osoby, které se dopouštějí nemorálnosti, jsou zde definovány jako muži. Oba měli být potrestáni, protože oba za toto jednání nesli zodpovědnost vycházející ze vzájemného souhlasu.⁷⁰ Jejich jednání je nazváno ohavností.⁷¹

(4) Tato neřazení se nevztahovala pouze na členy společenství Izraele, ale také na cizince, kteří mezi nimi žili (Lv 18,26).⁷² Seznamy v Lv 18 a 20, spolu s dalšími zmíněnými neřestmi a ctnostmi, „odrážejí hodnoty, které přesahují hranice kultur“.⁷³ Vycházejí ze stvořitelského řádu, a proto je nelze limitovat jen na izraelský národ.⁷⁴

(5) Důvod tohoto zákazu je patrný už z jeho formulace: „*S mužem nebudeš souložit jako se souloží se ženou*“. Zdá se, že jde o to, že „při pohlavním styku mezi muži se jeden z nich ocitá svým způsobem v roli ženy. Jelikož podstatou pohlavního styku je vzájemná sexuální komplementarita, je třeba, aby sexuální partner byl jiného pohlaví.“⁷⁵ Je zajímavé, že „v celém Pentateuchu je jediným sexuálním stykem, pro který je použito hebrejské slovo *toeva*, „ohavnost“, pouze homosexuální styk.“⁷⁶

(6) William Webb se zamýšlí ve své studii nad tím, proč jsou do seznamu sedmnácti zakázaných typů pohlavních styků v Lv 18 zařazeny i oběti dětí (v. 21). Prvních patnáct zakázaných styků, které předchází zmínku o lidských obětech, může vést k početí dítěte; avšak další dva, zmíněné poté (homosexualita a zoofilie), k němu nevedou. Kapitola se věnuje vhodným sexuálním hranicím mezi mužem a ženou. „Perspektiva, kterou nabízí samotná struktura kapitoly, mluví proti jakémukoliv typu homosexuality v dnešní době.“⁷⁷

(7) Kontext zákona, který se staví proti homosexuálním praktikám v Lv 18 a 20 zahrnuje také 19. kapitolu, v níž nacházíme příkázání o lásce k bližnímu (Lv 19,18). Toto příkázání není dodnes zrušeno, i když ostatní nařízení v tomto kontextu snad mohla být pouze dočasná (Lv 19,21-2.27). Láska je znovu a znovu zdůrazňována i v Novém zákoně. Hledáme-li tedy, které z příkázání je stále normativní pro křesťany, musíme je zkoumat jednotlivě, ve světle

⁶⁸ GANE, Roy E. „Same-sex Love in the Body of Christ?“, In: *Christianity and Homosexuality*, část 4, s. 67, 68.

⁶⁹ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 66. Donald J. WOLD (*Out of Order*, s. 11) k tomu dodává: „Sexuální zločiny v Lv 18, snad s výjimkou uctívání Molocha, neměly kultickou podstatu... výraz *toeva* [ohavnost] neukazuje na žádný rozdíl mezi tím, co je už ze své podstaty špatné a rituální nečistotou, jak to navrhuje Boswell.“

⁷⁰ Viz DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh*, s. 149.

⁷¹ Řecký výraz *bdelygma* více rozebírá např. WOLD, Donald J. *Out of Order*, s. 118.

⁷² Viz DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh*, s. 154, 155; WHITE, James R. a Jeffrey D. NIELL. *The Same Sex Controversy*, s. 68.

⁷³ WEBB, William J. *Slaves, Women & Homosexuals*, s. 196. Viz také s. 192-196.

⁷⁴ Viz WOLD, Donald J. *Out of Order*, s. 130.

⁷⁵ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 64, 65.

⁷⁶ DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh*, s. 151.

⁷⁷ WEBB, William J. *Slaves, Women & Homosexuals*, s. 200. Viz také s. 197-200.

Nového zákona.

(8) V textech Ř 1,26.27 a 1 K 6,9.10 Pavel odkazuje na Lv 18 a 20 a sám se vyjadřuje k problematice homosexuality. Tento zákon byl v Pavlově době považován za stále platný a apoštol nijak nenaznačoval, že by měl být zrušen.

(9) Jeden ze specifických typů smilstva, incest, je popsán v 5. kapitole 1. listu do Korintu. Pohlavní styk s nevlastní matkou je zde označen řeckým slovem *porneia*, „sexuální nemravnost“. Šlo o jednání výslovně zmíněné v Lv 18,8. Je tedy zřejmé, že Pavel považoval nařízení z Lv 18, alespoň tedy část z nich, za stále platná i pro křesťany. Tato platnost se jistě týkala také případů incestu, zoofilie, stejně tak jako obětí malých dětí. Obecný termín *porneia* v tomto kontextu označuje různé typy incestních vztahů a pravděpodobně všechny zakázané sexuální styky vyjmenované v Lv 18.⁷⁸ Tak jako je třeba nadále odmítat incest, je třeba podobně přistupovat i k homosexualitě.

(10) Otázka smilstva byla diskutována a rozhodnuta na jeruzalémském koncilu (Sk 15,20.29; 21,25). Odtud vzešlo nařízení, aby se křesťané židovského původu zdržovali smilstva. Je zřejmé, že se na tomto křesťanském sněmu neřešila platnost Desatera. Tématem diskuze byla *porneia*, zatímco řecký text Desatera (LXX) používá sloveso *moicheuó*, „cizoložit“. Křesťané z pohanského prostředí se měli dále tomu, co bylo poskvrněno modloslužbou, masu zardoušených zvířat a krvi. Všechny tyto čtyři restriktce nám připomínají podobná nařízení pro Izraelce i cizince přebývající mezi nimi, o nichž je řeč v Lv 17,8-15 a 18,24-27⁷⁹ Vše nasvědčuje tomu, že účastníci tohoto křesťanského sněmu, zvláště Jakub, odkazovali právě na pasáže Lv 18.⁸⁰ Označení *porneia* se vztahovalo na celou škálu sexuálních úchylek, včetně incestu, prostituce a homosexuality.

(2) Deuteronomium 23

„Ať žádná z dcer Izraele není chrámovou nevěstkou ani žádný ze synů Izraele chrámovým smilníkem. Nenos do domu Hospodina, svého Boha, mzdu prostitutky ani úhradu psa jako naplnění jakéhokoliv slibu, neboť obojí je ohavností pro Hospodina, tvého Boha.“ (Dt 23,18.19)

Ronald Springett se domnívá, že použití výrazů překládaných jako „chrámový smilník“ a „pes“ může vyjadřovat zákaz homosexuálního jednání.⁸¹

Výraz „pes“, v protikladu k chrámovému prostitutovi, by mohl popisovat nekultickou mužskou prostituci. Davidson připomíná, že tento text „se nachází v té části Deuteronomia, která rozvádí význam sedmého přikázání; to naznačuje, že jakákoliv homosexuální aktivita je porušením Dekalogu.“⁸²

⁷⁸ Když Nový zákon odkazuje na starozákonní text nebo jej cituje, neodkazuje často pouze na konkrétní text, ale také na celý původní kontext. Když je např. ve Zj 12,5 zmíněn mužský potomek, který má vládnout národům železnou berlou, neodkazuje nás tento text pouze na Ž 2,9, ale na celý druhý žalm. Tento princip můžeme vztáhnout i na 1 K 5,1 a Lv 18, který je v pozadí.

⁷⁹ Srov. BARRETT, C. K. *The Acts of the Apostles*, sv. II. London: T & T Clark International, 2006, s. 734; BOCK, Darrell L. *Acts*. Grand Rapids: Baker Academic, 2007, s. 506, 507; MARSHALL, I. Howard. *Acts*. Grand Rapids: Wm B. Eerdmans Publishing Company, 1991, s. 253.

⁸⁰ Na toto propojení poukazuje např. i poznámka na okraji řeckého textu v *Nestle-Aland's Greek New Testament*, stejně jako seznam starozákonních citací a narážek připojený k tomuto vydání. V souvislosti s Jeruzalémským sněmem ve Sk 15 poukazuje také F. F. BRUCE na provázanost s Lv 18. (BRUCE, F. F. *Commentary on the Book of Acts*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1966, s. 315.

⁸¹ Srov. SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 63-65.

⁸² DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh*, s. 160.

c. Shrnutí

Starý zákon obsahuje jasné texty, zvláště v právních materiálech, které odmítají jakoukoliv podobu homosexuální aktivity. Na tyto texty se odvolává i Nový zákon, v jehož kontextu jsou považovány za stále závazné. Měli bychom si však dávat pozor, abychom nečestně nepoužívali starozákonní texty, které se homosexuality netýkají, pro podporu svého postoje a agendy. Stojí za povšimnutí, že „všechny starozákonní zmínky o homosexuálních praktikách jsou negativní – ať už jde o texty narativní (Gn 9,20-27; 19; Sd 19) nebo právní (Lv 18; 20) – a zmiňují přísné sankce.”⁸³

2. Homosexualita v Novém zákoně

Nový zákon obsahuje tři texty, které se výslovně týkají homosexuality. Než se na ně blíže podíváme, zastavme se ještě u Ježíše a jeho postoje.

a. Ježíš a homosexualita

I když se Ježíš nikde přímo nevyjadřuje k homosexualitě, jeho postoj je poměrně dobře rozpoznatelný.⁸⁴

(1) Podle slavného kázání na hoře Ježíš nepřišel zákon zrušit, ale poukázat na jeho pravý význam. V Mt 23,23 sice mluvil o tom, co je skutečně zásadní a důležité v zákonu, ale zároveň podpořil i nařízení o desátkách. Robert Gagnon komentuje text Mk 7,15-19 takto: „Jestliže Ježíš nezrušil ani takové věci, jako jsou zákony o jídle a poctivém odvádění desátků, pak je nemožné, aby zrušil tak závažný zákaz sexuální nemorálnosti, jako je pohlavní styk mezi muži.”⁸⁵

(2) Ježíš nepodporoval jiné sexuální aktivity než ty, které se odehrávají v rámci manželství mezi mužem a ženou. Ačkoliv se s hříšníky stýkal a záleželo mu na nich, jejich jednání neschvaloval (viz L 7,36-50; J 4; 8,3-11). V kázání na hoře věnoval hned dvě „antiteze“ problematice lidské sexuality (Mt 5,27-32). V textech Mt 19,18 a Mk 10,19 pak Ježíše znovu potvrzuje platnost sedmého přikázání.⁸⁶

(3) Během diskuze s farizeji o otázce rozvodu se Ježíš odkazoval na zprávu o stvoření a citoval texty Gn 1,27 a 2,24 (Mt 19,4.5; Mk 10,6.8). Dvě lidské bytosti, muž a žena, se v manželském svazku stávají jedním tělem. Důrazem na to, že se jen muž se ženou stávají jedním tělem, Ježíš odmítá jak polygamii, tak homosexualitu. Zpráva o stvoření pro Ježíše tedy nebyla jen deskriptivní (popisná), ale i preskriptivní (normativní). V Mt 19,12 zmiňuje tři skupiny eunuchů neschopných žít v manželství: (1) ti, kteří se takto už narodili,⁸⁷ (2) ti, které učinili eunuchy jiní lidé, a (3) ti, kteří se sami stali eunuchy pro nebeské království. Tato poslední skupina nemusí nutně odkazovat na doslovné eunuchy, ale možná na lidi, kteří se, podobně jako třeba Jan Křtitel, rozhodli nevstoupit do manželství, aby měli prostor pro svou službu. To by znamenalo, že lidé mají schopnost odložit svůj sexuální život na neurčito, či se jej zcela vzdát, ať už se jedná o osoby s heterosexuální či homosexuální orientací. Podle Mt 19,1-12 Ježíš připouštěl pouze dvě alternativy: vstoupit do manželství s osobou opačného pohlaví, nebo zůstat

⁸³ WOLD, Donald J. *Out of Order*, s. 162.

⁸⁴ GAGNON se ve své studii poměrně rozsáhle věnoval osobě Ježíše a tématu lidské sexuality (VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 68-74). Donald J. WOLD (*Out of Order*, s. 161-175) zase do své knihy zařadil celou kapitolu nazvanou „Kristus a homosexuálové”.

⁸⁵ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 69.

⁸⁶ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 71.

⁸⁷ Někteří badatelé v těchto slovech vnímají narážku na homosexualitu. Srov. ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 78, 79.

svobodný.

(4) V textu Mk 7,21-23 Ježíš zmiňuje mezi špatnostmi, které vycházejí z lidského srdce, tři sexuální prohřešky vyjádřené třemi řeckými výrazy: *porneia*, „smilstvo“, *moicheia*, „cizoložství“, a *aselgeia*, „smyslnost“ či „bezuzdnost“.⁸⁸ Jak již bylo zmíněno, výraz *porneia* má širokou škálu významů, včetně homosexuality. „Žádný Žid žijící v prvním století by nemluvil o *porneiai*, „sexuálních nemravnostech“, aniž by měl na mysli seznam zakázaných sexuálních prohřešků z Lv 18 a 20, zvláště pak incest, cizoložství, sex mezi osobami stejného pohlaví a zoofilii.“⁸⁹ Ježíš se také zmiňoval o Sodomě (Mt 10,15; L 10,12).⁹⁰ Šlo mu o dodržování příkázání, tedy o křesťanský životní styl, který zahrnuje i správné sexuální vztahy. Implicitně je tak řešena a odmítána i homosexualita.⁹¹

b. Pavel a homosexualita

V Pavlových textech můžeme nalézt tři základní text, které se dotýkají homosexuality: Ř 1,26.27; 1 K 6,9 a 1 Tm 1,10.

(1) Římanům 1,26.27

„Proto je Bůh vydal do potupných vášní. Jejich ženy vyměnily přirozený styk za nepřirozený a stejně i muži zanechali přirozeného styku s ženou a ve své touze se rozpálili jeden k druhému, muži s muži páchají hanebnost a sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svoje poblouzení.“ (Ř 1,26.27)

I když se mnozí křesťané domnívají, že tyto verše popisují homosexualitu, která je zde odmítnutá ve všech podobách, jiní tvrdí, že zde jde pouze o homosexualitu spojenou s modloslužbou či pederastií. Pavel podle nich neměl na mysli sexuální orientaci, jak ji známe dnes, protože tehdy se nic nevědělo o vrozené homosexualitě.⁹² Podle některých by měla zmínka o „nepřirozeném styku“ znamenat, že „je ‚nepřirozené‘ pro homosexuály žít heterosexuálně a pro heterosexuály homosexuálním způsobem života.“⁹³ Proto je třeba čestně prozkoumat, zda měl Pavel v této kapitole na mysli homosexualitu ve všech podobách a jestli mají jeho slova univerzální dopad.

(1) Pokud jde o širší kontext této pasáže, pak téma je skutečně univerzální. První kapitola listu Římanům ukazuje, že všichni pohané jsou hříšníci (Ř 1,21-32), druhá kapitola totéž prohlásí i o Židech, načež třetí kapitola dochází k závěru, že všichni lidé propadli hříchu a pomoci jim může jen Boží milost. V páté kapitole pak Pavel vysvětluje, že jsme všichni byli otroky hříchu, ale v Ježíši jsme z něj vysvobozeni. Pasáž Ř 5,12-19 jasně odkazuje na pád do hříchu. Témata stvoření, pádu a spasení jsou ve své podstatě univerzální a dotýkají se všech lidí všech dob.⁹⁴

⁸⁸ Donald J. WOLD (*Out of Order*, s. 167-170) se snaží ukázat, že řecký výraz *aselgeia* může zahrnovat i homosexualitu.

⁸⁹ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 73.

⁹⁰ Jeho použití výrazu „psi“ v Mt 7,6 sice může připomínat zmínku o „psech“ v Dt 23,17.18, kde jde nejspíše o homosexuály, ale nezdá se, že by tento význam zapadal do toho kontextu.

⁹¹ SOARDS, Marion L. *Scripture and Homosexuality*, s.29.

⁹² Srov. KALIN, Everett R. „Romans 1:26-27 and Homosexuality,” *Currents in Theology and Mission*. 30 (2003), s. 423-432; SCROGGS, Robin. *The New Testament and Homosexuality*, s. 121, 122. Proti tomuto pohledu se naopak staví Donald J. WOLD (*Out of Order*, s. 185, 186), Ronald M. SPRINGETT (*Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 121, 122) nebo Marion L. SOARDS (*Scripture and Homosexuality*, s. 48). Jack ROGERS (*Homosexuality*, s. 76) se přiklání k pohledu, že zde šlo primárně o problém modloslužby. Walter WINK („Homosexuality and the Bible”, s. 36) se domnívá, že „Pavel nevěděl nic o rozdílu mezi sexuální orientací... a sexuálním chováním.” Srov. JONES, John R. „‘In Christ There Is Neither...’: Toward the Unity of the Body of Christ”, In: *Christianity and Homosexuality*, část 4, s. 23.

⁹³ DEYOUNG, James B. *Homosexuality*, s. 10. Srov. ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 74.

⁹⁴ Srov. SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 124.

Proto nemůžeme ani výčet neřestí, včetně homosexuality, zúžit aplikačně jen na určitou dobu, ale má svůj význam i dnes.⁹⁵

(2) V pozadí Pavlovy diskuze o modloslužbě a homosexualitě je koncept stvoření (Ř 1,20).⁹⁶ Pavel argumentuje tím, že Boha lze poznat skrze jeho stvořené dílo. Ačkoliv pohané „poznali Boha, neoslavili ho jako Boha ani mu neprojevíli vděčnost“ (Ř 1,21). Boha ve svých životech nahradili různými bůžky, kteří jsou jen obrazem lidí či zvířat (Ř 1,23). Výčet různých zvířat, zmínka o lidských bytostech a koncept obrazu a podoby v Ř 1,23 zní jako ozvěna pasáže Gn 1,24-26. Ve verši 25 pak podotýká, že pohané začali místo Stvořitele uctívat pouhé stvoření. Odkaz na stvoření je pravděpodobný i v Ř 1,26,27, kde řecké výrazy *arsén* (osoba mužského rodu) a *thélvs* (osoba ženského rodu), použité místo standardních pojmů pro muže a ženu, odkazují zřejmě na Gn 1,27.⁹⁷ Vzhledem k tomu, že v předchozích verších je jasná zmínka o stvoření, je nutné i Pavlova slova o homosexualitě chápat v kontextu stvoření. „Modloslužba a pohlavní styk mezi osobami stejného pohlaví představují útok na dílo Stvořitele v přírodě.“⁹⁸

(3) Je zřejmé, že i ve starověku lidé znali to, čemu se dnes říká vrozená homosexuální orientace. Pokud se počet lidí, kteří se rodí s touto orientací, pohybuje v populaci mezi 3 a 10 procenty⁹⁹ a „zůstává poměrně konstantní po stovky, ba i tisíce let“,¹⁰⁰ jak se odborníci domnívají, pak by bylo poměrně zvláštní, kdyby láskyplné homosexuální svazky začaly vznikat až ve 20. či 21. století, a starověcí lidé by je vůbec neznali.¹⁰¹ Zmínky o homosexualitě můžeme najít jak v textech, které vznikly staletí před Kristem, ale i v dokumentech z řecko-římské společnosti a ve spisech církevních otců.

Je jen stěží představitelné, že by Pavel jako vzdělaný člověk, který dokonce citoval řecké klasické autory (viz např. Sk 17,28; Tit 1,12), nevěděl nic o vrozené homosexualitě.¹⁰² Nelze nijak doložit, že by Pavel hovořil jen o násilné homosexualitě či pederastii, a ne o trvalém oboustranně souhlasném vztahu dvou osob stejného pohlaví, který byl údajně tehdy něčím neznámým.¹⁰³

(4) Mojžíšův zákon byl pro Pavla něčím, co je třeba i v jeho době aplikovat.¹⁰⁴ Zmínka

⁹⁵ Viz WHITE, James R. a Jeffrey D. NIELL. *The Same Sex Controversy*, s. 134.

⁹⁶ Jack ROGERS (Homosexuality, s. 76) je přesvědčený, že Pavlova slova odsuzující homosexuální jednání nelze aplikovat na dnešní křesťanské homosexuály, protože ti se nepodílejí na modloslužbě. Ale ani kdyby klíčovým tématem Ř 1 byla skutečně modloslužba, nelze brát uvedená prohlášení o homosexualitě na lehkou váhu. Kromě toho by bylo nesprávné tvrdit, že „modlářství... je zde nezbytným předpokladem pro homosexualitu“, jak to formuluje Robert GAGNON (*Homosexual Practice*, s. 285). Někteří zastánci homosexuálního životního stylu v podstatě popírají skutečnost pádu do hříchu a to, že tento pád souvisí s homosexualitou. Jack ROGERS (*Homosexuality*, s. 77) poukazuje na homosexuální zvířata, evidentní vliv genetiky na sexuální orientaci a na biologické rozdíly mezi homosexuály a heterosexuály. Podle něj „tato data naznačují, že homosexualita je ve skutečnosti součástí Božího stvořitelského plánu“ (s. 81). Avšak z textu Gn 2,20 vyplývá, že všechen dobytek, nebeské plectvo i polní zvěř měl svůj protějšek, jen pro Adama „se nenalezla pomoc jako jeho protějšek“. Tímto protějškem měla být Eva, scházející partner ženského pohlaví. Podobně také příběh o potopě zmiňuje jen páry samců a samic (Gn 7,2). Genesis nikde nehovoří o tom, že by Bůh stvořil homosexuální jedince. Dale MARTIN („Heterosexism and the Interpretation of Romans 1:18-32“, *Biblical Interpretation* 3 [1995], s. 338) vyjadřuje údiv a zklamání z toho, že „moderní teologové chtějí vidět v Ř 1 odkaz na pád do hříchu, protože se tím text stává použitelnější pro jejich hetero-sexistické záměry.“ I když 1. kapitola listu Římanům pád do hříchu přímo nezmiňuje, je zde jasně řeč o stvoření. Zmínka o pádu do hříchu v Ř 5 pak ukazuje, že tato myšlenka byla součástí pozadí Pavlovy teologie, a to i v I. kapitole.

⁹⁷ Viz STUHLMACHER, Peter. *Paul's Letter to the Romans: A Commentary*. Louisville: Westminster John Knox Press, 1994, s. 37.

⁹⁸ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 78.

⁹⁹ Viz KEMENA, Ben. „Biological Determinants of Homosexual Orientation“, část 2, s. 10; FULTON, Aubyn. „Response: Science and Sexual Orientation“, část 2, s. 48.

¹⁰⁰ HENSON, Mitchell F. „Ministering to Gays within the Church Community“, In: *Christianity and Homosexuality*, část 5, s. 27.

¹⁰¹ Srov. WHITE, James R. a Jeffrey D. NIELL. *The Same Sex Controversy*, s. 128, 129.

¹⁰² Viz THISELTON, Anthony C. *The First Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Wm B. Eerdmans Publishing Company, 2000, s. 452; WHITE, James R. a Jeffrey D. NIELL. *The Same Sex Controversy*, s. 99, 128, 129.

¹⁰³ Viz VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 81.

¹⁰⁴ DUNN, James D. G. *Romans 1-8*. Dallas: Word Books, Publisher, 1988, s. 76.

o homosexuálním styku dvou dospělých mužů v Ř 1,27 vychází z textů Lv 18,22 a 20,13.¹⁰⁵ Také ve Sk 15 se církev odkazovala na pasáže z Lv 18 a 20 a považovala je za závazné pro křesťany pohanského původu. Pavel také jasně odkazuje na Lv 18,8 při své ostré kritice incestního vztahu v korintské církvi (1 K 5), čímž ukazuje, že Lv 18 a 20 považuje za stále závazné texty. Pavel pak jde ještě dál a zmíní stejnopohlavní svazky mezi ženami (Ř 1,26), které nejsou ve Starém zákoně výslovně nikde pojmenovány, i když jsou pravděpodobně zamýšlené v pozadí textů o mužské homosexualitě.

(5) K domněnce, že Pavel měl v Ř 1 na mysli „spíše dočasné pravidlo židovské čistoty než univerzální morální princip“, Kevin DeYoung poznamenává: „Bůh nemůže pohany odsoudit k trestu za porušování židovského zákona čistoty.“¹⁰⁶ Jelikož je Boží soud (Ř 1,27) spojen s porušením zákonů formulovaných v Lv 18 a 20, musí mít tato nařízení morální význam a univerzální povahu, takže je nelze omezit pouze na určitou dobu a národ, s tím, že bylo Kristem zrušeno.¹⁰⁷ Někteří vykladači pak v této kapitole rozlišují části, které hovoří o věcech „morálně špatných“, a které se dotýkají „ceremoniální nečistoty“ – a správně do této kategorie řadí verše 24-27 hovořící o homosexualitě. Argumentují tím, že výrazy „nespravedlnost“ (ř. *adikia*), „zlo“ (ř. *ponéria*), a „bezbožnost“ (ř. *asebeia*) v Ř 1,18.29 se dotýkají oblasti obecně morální, zatímco slovo „nečistota“ (ř. *akatharsia*) v Ř 1,24 považují za primárně související s oblastí ceremoniální. Z toho proto vyvozují, že homosexualita je zde řazena do kategorie ceremoniální nečistoty, nebo do kategorie hříchu.¹⁰⁸ Nicméně už ve Starém zákoně měla někdy nečistota i morální rozměr.¹⁰⁹ Bližší pohled do Nového zákona ukazuje, že řecký výraz *akatharsia* („nečistota“) se nachází vedle výrazů jako je „nepravost“ (ř. *anomia*; Ř 6,19), „chtivost“ (ř. *aselgeia*; Ef 4,19), a „smilstvo“ (ř. *porneia*; Ef 5,3). Podle 2 K 12,21 se mají lidé odvrátit od své „nečistoty“ (ř. *akatharsia*). Tyto výrazy popisují tělesnou přirozenost zkaženou hříchem (Ga 5,19.20).¹¹⁰ Pro Pavla má tedy „nečistota“ (ř. *akatharsia*) morální dimenzi. Křesťané se jí mají vyhýbat, protože životní styl „nečistoty“ (ř. *akatharsia*) vylučuje lidi z Božího království (viz Ga 5,21; 1 Te 4,7).¹¹¹

(6) Argument, že výrazy „přirozený styk“ a naproti tomu ten „nepřirozený“ (ř. *para fysin*) v Ř 1,26.27 popisují to, co je pro daného jedince přirozené, co je mu vlastní, jsou zcela nepodložené. Nikde v Bibli ale nenajdeme použití ř. slova *fysis*, „přirozenost“, v tomto smyslu.¹¹² V Ř 11,24 označuje slovní spojení „od přírody“ (ř. *kata fysin*) to, co je v souladu se stvořeným řádem. Na druhou stranu výraz „proti přírodě“ (ř. *para fysin*) odkazuje na to, co je v protikladu k řádu stanovenému Stvořitelem.¹¹³ To odpovídá kontextu Ř 1, kde v pozadí diskuze o modloslužbě, homosexualitě a jiných špatnostech je právě koncept stvoření. Chování popisované jako „proti přírodě“ je spojeno s morálním odsouzením: „praktikování homosexuality je porušením přirozeného řádu (určeného Bohem).“¹¹⁴ Jde zde, evidentně, o všechny formy homosexuality.¹¹⁵ Jakýkoliv pokus vysvětlit to, co je chápáno jako přirozené,

¹⁰⁵ Také tyto kapitoly se objevují v kontextu více či méně univerzálním. Viz Lv 18,24-30; 20,2.23.

¹⁰⁶ DEYOUNG, James B. *Homosexuality*, s. 159.

¹⁰⁷ J. R. JONES („In Christ There Is Neither...“: Toward the Unity of the Body of Christ“, část 4, s. 4-7) se domnívá, že zákony v Lv 18 a 20 jsou jasně kulturně a národnostně limitované.

¹⁰⁸ JONES, J. R. „In Christ There Is Neither...“: Toward the Unity of the Body of Christ“, část 4, s. 13-22.

¹⁰⁹ Viz výše zmíněnou diskuzi, případně GANE, Roy E. „Same-sex Love in the Body of Christ?“, část 4, s. 66-68.

¹¹⁰ Podobný výčet se objevuje také v Ko 3,5 a zahrnuje také *akatharsia*.

¹¹¹ James R. WHITE a Jeffrey D. NIELL (*The Same Sex Controversy*, s. 120) dodávají, že „skutečnost, že po těchto ‚hanebných skutcích‘ má následovat ‚pokuta‘ či ‚trest‘, jen potvrzuje, že jde skutečně o hříšné jednání.“

¹¹² Toto slovo se v listu Římanům objevuje sedmkrát (Ř 1,26; 2,14.27; 11,21.24[3x]), a fráze *para fysin* („proti přirozenosti“) dvakrát (Ř 1,26; 11,24).

¹¹³ Viz FITZMYER, Joseph A. *Romans*. New York: Doubleday, 1992, s. 286; WOLD, Donald J. *Out of Order*, s. 182. Srov. DEYOUNG, James B. *Homosexuality*, s. 156, 157; a KOSTENBERGER, Andreas J. *God, Marriage, and Family*, s. 48.

¹¹⁴ DUNN, James D. G. *Romans 1-8*, s. 74. Srov. VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 79, 80.

¹¹⁵ Ronald M. SPRINGETT (*Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 130, 131) k tomu říká: „Pokud by homosexuální

na „konvenčním základě“, tedy jak to bylo chápáno v řecko-římském světě 1. století po Kristu,¹¹⁶ neodpovídá Pavlově argumentaci. Jeho argumenty totiž vychází z biblického základu, a ne z kulturní perspektivy.¹¹⁷ Dalo by se říci, že „Pavel v podstatě tvrdí, že i pohané, kteří nemají přístup ke knize Leviticus, že stejnopohlavní erotika je „nepřirozená“, protože primární pohlavní orgány mužů a žen jsou uzpůsobeny opačnému pohlaví, a ne ženské ženským či mužské mužským.“¹¹⁸

(7) Skutečnost, že Pavel vedle mužských homosexuálních vztahů připomíná i svazky lesbické, jen potvrzuje to, co bylo řečeno v předchozím bodu. „Lesbický styk ve starověku nebyl srovnatelný s mužskou pederastií ani nebyl spojený s kultickými praktikami či prostitucí.“¹¹⁹ Nešlo o žádné zneužívání. Avšak i tento typ nenásilných a oboustranně uspokojujících svazků je zařazen v Ř 1 mezi hříšná jednání. Někteří se ovšem domnívají, že Ř 1,26 nemá na mysli lesbické vztahy. Podle nich zde jde o nějakou sexuální úchylku, ale rozhodně ne o lesbické svazky.¹²⁰ Na to je ale třeba namítnout, že verše 26 a 27 jsou spojeny výrazem „*stejně tak*“. Význam je tak zcela zřejmý a jasný.¹²¹ Ve v. 27 je řeč o homosexuálech, ve v. 26 o lesbičkách. Pokud bychom se chtěli tomuto závěru vyhnout, museli bychom navrhnout nějakou novou interpretaci výrazu „*stejně tak*“.¹²² Ale i Daniel Helminiak připouští, že jeho interpretace nemusí být nutně správná.¹²³

(8) Z textu Ř 1,27 lze odvodit, že Pavel neměl na mysli homosexuální vztah z přinucení, pod nátlakem jedné strany: „*muži... ve své touze se rozpálili jeden k druhému, muži s muži páchají hanebnost a sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svoje poblouzení.*“ Je zřejmé, že v takovém svazku po sobě oba partneři touží. Oba s homosexuálním vztahem souhlasí, oba jsou zodpovědní za své činy a oběma se za ně dostane odplaty. Bylo by nespravedlivé, kdyby Bůh potrestal chlapce, který byl donucen v homosexuálním vztahu hrát roli ženy.¹²⁴ Pokud se Pavel takto jasně staví proti vztahu dospělých lidí, kteří s ním vzájemně souhlasí, pak lze bezpečně předpokládat, že by se stejně tak stavěl i proti jiným podobám homosexuálních vztahů.¹²⁵ Homosexualitu v Ř 1 tedy nemůžeme omezit pouze na určité období kulturu nebo jen některé formy homosexuálního jednání. Pavel ji jasně chápe jako hříšné jednání.

jednání mohlo být za určitých okolností pro Boha přijatelné, Pavel by zde jistě uvedl kdy a tyto situace by jasně odlišil. Chápání jeho slov tak, aby povolovaly homosexuální aktivitu, by znamenalo, že za jistých okolností jsou dovoleny i další hříchy z následujícího seznamu.”

¹¹⁶ Srov. JONES, J. R. „In Christ There Is Neither...’: Toward the Unity of the Body of Christ”, část 4, s. 17. Zdá se, jako by Lewis B. SMEDES („Exploring the Morality of Homosexuality”, In: *Homosexuality and Christian Faith*, s. 80, 81) nejprve zastával kulturní pojetí výrazu „nepřirozený”, ale poté sám připustí, že jeho pohled je vlastně tradicionalistický: „Věřím, že rození dětí je teologickým záměrem sexuality. A můj tradicionalismus mě vede k domněnce, že homosexualita je výsledkem toho, že se v celé přírodě něco zvrtno. To mě ale zase vede k myšlence, že Bůh teď od homosexuálů očekává, že budou co nejlépe žít v mezích toho, co jim bylo chybou přírody ‚naděleno‘. Není snad možné, že by Bůh mohl považovat stejnopohlavní partnerství jako morálně přijatelnou improvizaci v rámci toho, co je ‚nepřirozené‘?” (s. 81).

¹¹⁷ Totéž platí pro snahu vysvětlit ‚nepřirozené‘ jako neočekávané nebo neobvyklé, ale ne nemorální chování. Viz BOSWELL, John. *Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality*. Chicago: University of Chicago Press, 1980, s. 112.

¹¹⁸ GAGNON, Robert. *Homosexual Practice*, s. 254. Srov. GANE, Roy E. „Same-sex Love in the Body of Christ?”, část 4, s. 65.

¹¹⁹ VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 80.

¹²⁰ ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 75.

¹²¹ Srov. WHITE, James R. a Jeffrey D. NIELL. *The Same Sex Controversy*, s. 117.

¹²² Viz GAGNON, Robert. *The Bible and Homosexual*, s. 297-299, versus MILLER James E. „The Practices of Romans 1:26: Homosexual or Heterosexual?”. *Novum Testamentum* 37 (1995), s. 1-11.

¹²³ Daniel A. HELMINIAK (*What the Bible Really Says About Homosexuality*, s. 90) píše: „Ale i kdyby byl tento výklad nesprávný, i kdyby verš 26 odkazoval na lesbický sex, musí stejně platit obecný závěr: list Římanům se sice zmiňuje o stejnopohlavních aktech, ale nemá v úmyslu je jakkoliv eticky odsuzovat.“

¹²⁴ Srov. VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 80, 81; DEYOUNG, James B. *Homosexuality*, s. 158

¹²⁵ Andreas J. KOSTENBERGER (*God, Marriage, and Family*, s. 217) zmiňuje, že „pro pederasta existoval jasný a jednoznačný řecký výraz *paiderastés*. Lze se tedy oprávněně domnívat, že kdyby Pavel chtěl odsoudit nikoli homosexualitu obecně, ale pouze pederastii, použil by pro tuto praktiku vhodný řecký termín.“

(2) 1. Korintským 6,9.10

„Což nevíte, že nespravedliví nedostanou do dědictví Boží království? Nemylte se! Ani smilníci ani modláři, cizoložníci, rozkošníci ani lidé praktikující homosexualitu, zloději ani chamtivci, opilci, utrhači ani lupiči nebudou dědici Božího království.“

I v případě tohoto textu se někteří komentátoři domnívají, že Pavel zde nemá na mysli monogamní homosexuální vztahy založené na vzájemném respektu, odsuzuje pederastii, homosexuální prostituci a jiné podoby homosexuality postavené na zneužívání a ponižování druhých.¹²⁶ Pokud by tomu tak bylo, pak by nešlo o absolutní zákaz všech případů pohlavního styku mezi muži.¹²⁷ Nezdá se však, že by Pavel chtěl říct právě toto.

(1) Výše zmíněný text 1 K 6,9.10 je součástí logické pasáže, která zahrnuje kapitoly 5-7, ve kterých se apoštol Pavel dotýká tématu lidské sexuality. V páté kapitole zmiňuje případ incestu. Odkazuje se na 18. kapitolu knihy Leviticus jako na závazné nařízení a nabádá korintskou církev, aby vyloučila ze svého společenství toho, kdo žije v incestním vztahu se svou nevlastní matkou. V závěru této kapitoly pak uvádí několik kategorií lidí, kteří žijí neřestným způsobem života (v. 10), přičemž na prvním místě zmiňuje smilníky. V dalším verši (1 K 5,11) pak přidává ještě k tomu seznamu ještě další skupiny. V 1 K 6,9.10 Pavel rozšíří tento seznam na deset skupin lidí.¹²⁸ „Nespravedliví“ z 9. verše, kteří nedostanou do dědictví Boží království, jsou souhrnným označením pro následujících deset typů hříšníků. Tyto skupiny můžeme rozdělit do dvou hlavních kategorií.

Prvních pět skupin označuje modláře a lidi sexuálně zvrácené, o nichž byla řeč v 1 K 5,7. Problémů s dalšími pěti skupinami se do jisté míry věnuje 11. kapitola. Dvě skupiny z první části označují pravděpodobně osoby praktikující nepatřičné heterosexuální styky, zatímco další dvě skupiny se dotýkají lidí zapojených do styků homosexuálních. Výraz „cizoložníci“ se používá v případě lidí žijících v manželství, zatímco „smilníci“ se zde může týkat svobodných. Závěrečná část 6. kapitoly pak varuje před styky s prostitutkami. V 1 K 6,16 nacházíme další odkaz na zprávu o stvoření, konkrétně na text Gn 2,24. Sedmá kapitola pak hovoří o heterosexuálním manželství, o lidech neprovdaných a neženatých, a o rozvodu.¹²⁹ Aby se lidé vyvarovali smilstva, „*ať má každý svou ženu a každá ať má svého muže*“ (1 K 7,2). Pro homosexualitu zde není dán žádný prostor. Pokud se lidé „*neovládají, ať vstoupí do manželství; neboť je lepší vstoupit do manželství, než se pálit žádostivostí*“ (1 K 7,9). Pavel zde zcela jasně hovoří o manželství heterosexuálním.

Text 1 K 6,9.10 je tedy součástí širšího kontextu, který vychází z Lv 18 a stvořitelské zprávy tak, jak ji chápal a vykládal sám Ježíš. I když se toto poselství týkalo primárně korintského sboru, který řešil problémy se sexualitou, téma samo je daleko širší. Vzájemná provázanost celé pasáže 1 K 5-7 a starozákonního pozadí naznačuje univerzální rozměr tohoto textu, který také nelze limitovat jen na specifické období, kulturu nebo určitý typ homosexuality. Nejde o pasáž pouze deskriptivní (popisnou), ale preskriptivní (předpisující).¹³⁰ Praktikování homosexuálního životního stylu člověka vylučuje z Božího království, stejně jako ostatní neřesti zmíněné Pavlem.

(2) Text 1 K 6,9 v souvislosti s homosexualitou používá dva řecké výrazy: *malakos* a

¹²⁶ Srov. příklady, které uvádí Andreas J. KOSTENBERGER (*God, Marriage, and Family*, s. 216).

¹²⁷ Srov. DEYOUNG, James B. *Homosexuality*, s. 10, 11.

¹²⁸ Ve všech těchto výčtech je zmíněna na prvním místě *porneia*.

¹²⁹ Srov. THISELTON, Anthony C. *The First Epistle to the Corinthians*, s. 447, 451; VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 84-87.

¹³⁰ Anthony C. THISELTON (*The First Epistle to the Corinthians*, s. 447) se proto domnívá, že 1 K 6,9.10 je „ještě významnější a zásadnější pasáž, než Římanům 1.“

arsenokoitēs.¹³¹ Termín *malakos* se překládá zde většinou jako „zženštilý,” „ten, kdo ze sebe dělá ženu“, „mužský či chlapecký prostitut“, „homosexuál,” nebo „katamit“. Základní význam tohoto přídavného jména je „měkký“ nebo „jemný“, a setkáváme se s ním na čtyřech místech Nového zákona (Mt 11,8 – dvakrát; L 7,25; 1 K 6,9). Přesný význam u konkrétního použití musí vycházet z kontextu. V pozdější křesťanské literatuře se tento termín používal pro nehodného člověka, který mohl být vnímán okolím jako zženštilý (1 K 6, Polykarp).¹³² To ovšem „nevylučuje možnost, že termín *malakos* byl vnímán i v souvislosti s homosexuálním jednáním.“¹³³ Většina vykladačů se shoduje v tom, že v 1 K 6,9 označuje výraz *malakoi* homosexuály, zvláště partnery kteří sehrávají v homosexuálním vztahu ženskou roli.¹³⁴ Ve v. 9 je tento termín použit spolu s dalšími výrazy související se sexuálním chováním, z čehož plyne, že i jeho význam se týká sexuality. Omezit jej pouze na sexuální styk s dětmi či dospívajícími chlapci je silně spekulativní.¹³⁵ Výraz *arsenokoitēs* („homosexuál“) nám pomáhá správně definovat výraz *malakos*. Jde o jedinečný termín, který v Novém zákoně používá jen Pavel.¹³⁶ Je to zřetelný odkaz na texty Lv 18,22 a 20,13 (v řeckém znění LXX), kde se používají společně slova *koitē* a *arsén*, jak to dělá i Pavel.¹³⁷ Jde tu o obraz muže, který leží v posteli s jiným mužem, což je zřejmý odkaz na homosexuální pohlavní styk. Lidé označení v 1 K 6,9 jako *arsenokoitai* tak mohou být aktivní partneři v jakémkoliv homosexuálním vztahu.¹³⁸

(3) Přísný trest pro lidi označené slovy *malakos* a *arsenokoitēs*, tedy vyloučení z Božího království, ukazuje, že se tyto termíny vztahují na dospělé muže, kteří z vlastní vůle, ať už na základě vrozené orientace či nikoliv, mají společně homosexuální pohlavní styk.¹³⁹ V pozadí tohoto textu je opět stvořitelská zpráva, stejně jako pasáže Lv 18 a 20, což ukazuje, homosexualita v 1 K 6,9 zahrnuje všechny podoby homosexuálních aktivit a nelze ji aplikovat pouze na korintský sbor.¹⁴⁰

(3) 1. Timoteovi 1,8-10

„Víme, že Zákon je dobrý, když ho někdo užívá náležitě a je si vědom toho, že Zákon není dán pro spravedlivého, nýbrž pro lidi nespravedlivé a nepoddajné, bezbožné a hříšné, pro lidi nesvaté a světské, pro otcovrahy a matkovrahy, pro vrahy vůbec, smilníky, lidi praktikující homosexualitu, únosce, lháře, křivopřísežníky, a co ještě jiného se přičí zdravému učení podle

¹³¹ O těchto pojmech se stále horlivě diskutuje. Např. David F. WRIGHT („Homosexuals or Prostitutes: The Meaning of ARSENOKOITAI (1 Cor 6:9; 1 Tim 1:10)”. *Vigiliae Christianae* 38/2 (1984), s. 125-153) se snaží dokázat, že tvrzení Johna BOSWELLA v jeho pojednání *Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality*, že řecký výraz *arsenokoitai* neoznačuje obecně mužské homosexuály, ale jen prostitutky, je neopodstatněné a neobhajitelné. Na tento článek pak reagoval zase William L. PETERSEN („Can ARSENOKOITAI Be Translated by ‘Homosexuals’ (1 Cor 6:9, 1 Tim 1:10)”. *Vigiliae Christianae* 40/2 (1986): s. 187-191) pevným přesvědčením, že moderní koncept homosexuality neodpovídá tomu, který měli lidé ve starověku.

¹³² JONES, J. R. „‘In Christ There Is Neither...’: Toward the Unity of the Body of Christ”, část 4, s. 9.

¹³³ JONES, J. R. „‘In Christ There Is Neither...’: Toward the Unity of the Body of Christ”, část 4, s. 10.

¹³⁴ Srov. FITZMYER, Joseph A. *Romans*, s. 287; MORRIS, Leon. *The First Epistle of Paul to the Corinthians: An Introduction and Commentary*. Grand Rapids: Wm B. Eerdmans Publishing Company, 1993, s. 93; a SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 134.

¹³⁵ Srov. THISELTON, Anthony C. *The First Epistle to the Corinthians*, s. 449.

¹³⁶ James B. DEYOUNG ve své knize *Homosexuality* věnuje diskuzi o tomto termínu celou kapitolu (s. 175-214).

¹³⁷ Srov. KOSTENBERGER, Andreas J. *God, Marriage, and Family*, s. 216.

¹³⁸ Srov. THISELTON, Anthony C. *The First Epistle to the Corinthians*, s. 448-450; VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 83. Ronald M. SPRINGETT (*Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 136) k tomu říká: „Pokud by zde Pavel odsuzoval pouze hrubou formu homosexuální aktivity a implicitně připouštěl i jiné typy, jistě by se vyjádřil jasněji.” Viz také MALICK, David E. „The Condemnation of Homosexuality in 1 Corinthians 6:9”. *Bibliotheca Sacra* 150 (1993), s. 492. Na druhé straně J. R. Jones („‘In Christ There Is Neither...’: Toward the Unity of the Body of Christ”, část 4, s. 12) sice připouští, že řecký výraz *arsenokoitai* „téměř jistě“ souvisí s homosexualitou, ale rozhodně s její „zneužívající podobou“.

¹³⁹ Srov. VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 82; DEYOUNG, James B. *Homosexuality*, s. 192.

¹⁴⁰ Srov. THISELTON, Anthony C. *The First Epistle to the Corinthians*, s. 452.

evangelia slávy blahoslaveného Boha, které mi bylo svěřeno.“

S řeckým výrazem *arsenokoités* („homosexuál“) se setkáváme také v 1 Tm 10, v jehož pozadí jsou opět patrné texty Lv 18 a 20. Zdá se však, že tentokrát má tento termín širší význam než v 1 K 6, protože zde už nejsou vedle nich zmíněni *malakoi*. Není zde rozlišováno mezi aktivními a pasivními sexuálními partnery. Je možné, že *arsenokoitai* jsou všichni ti, kteří jsou zapojeni do jakéhokoliv typu homosexuální aktivity.¹⁴¹

Přínos tohoto textu pro naši diskuzi je v tom, že homosexualita je v něm zasazena do kontextu Božího zákona, který je stále závazný. „Homosexuálové“ jsou zde zařazeni do nejdelšího seznamu, který čítá čtrnáct neřestí. Z nich je osm položek představeno ve dvojici, zatímco ostatních šest popisuje individuální kategorie hříšníků.¹⁴² Nejméně polovina z těchto kategorií koresponduje zcela jasně s Desaterem: „*otcovrazi a matkovrazi*“ (páté přikázání), „*vrazi*“ (šesté přikázání), „*smilníci, lidé praktikující homosexualitu*“ (sedmé přikázání), „*únosci*“ (osmé přikázání) a „*lháři a krivopřísežníci*“ (deváté přikázání).¹⁴³ Fráze „*a co ještě jiného se přičí zdravému učení*“ může odkazovat na ostatní přikázání, na něž nebylo přímo poukázáno. V tomto světle by tedy byla homosexualita vnímána jako porušení sedmého přikázání.¹⁴⁴

Prozkoumání Pavlových výroků ohledně homosexuality ukazuje, že tyto texty nelze omezit pouze na násilnou či promiskuitní homosexuální aktivity, nebo jen na pederastii. Všechny homosexuální aktivity jsou proti stvořitelkému řádu a Božímu zákonu, a jsou proto hříchem, z nějž je třeba činit pokání, žádat o odpuštění a vzdát se jej. Jak Starý tak Nový zákon hovoří o situacích, které jsou aplikovatelné i na naši dobu.

c. Ostatní novozákonní texty o homosexualitě

Existuje ještě několik dalších biblických textů, které se patrně také týkají homosexuálních aktivit. Pro naši diskuzi už nemají tak zásadní roli jako ty výše uvedené. Pasáž 2 P 2,6-10 se vrací ke zničení Sodomy a Gomory pro hříšnost jejich obyvatel. Hovoří také o Lotovi, který se emocionálně i duchovně trápil kvůli bezbožnému životnímu stylu obyvatel Sodomy. V této pasáži se také hovoří o nezřízeném chování, bezzákonosti a bezuzdnosti, což zřejmě zahrnuje všechny sexuální hříchy, včetně homosexuality.¹⁴⁵ Sodoma je také připomínána v textu Juda 7 a 8. Hříšná města „*plně propadla smilstvu a odešla za jiným tělem... Stejně i tito ve svém snění poskvřňují tělo, neuznávají autoritu, rouhají se slávám*“. Opět se zdá, že toto vyjádření zahrnuje více než jen homosexualitu.¹⁴⁶

Ve Zj 22,14.15 jsou mezi těmi, kdo nevkročí do bran Nového Jeruzaléma zmíněni „psi“. Výraz „psi“ označuje v Bibli někdy pohany (Mt 15,26), judaizující křesťany (F 3,2), bludaře (2 P 2,22), nebo mužské prostitutky (Dt 23,18).¹⁴⁷ David Aune se domnívá, že „výraz ‚pes‘... se zde patrně používá specificky pro homosexuály, pederasty či sodomity; ve Zj 21,8 se totiž

¹⁴¹ Srov. VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 87.

¹⁴² Srov. COLLINS, Raymond F. *I & II Timothy and Titus*. (Louisville: Westminster John Knox Press, 2002, s. 31.

¹⁴³ Srov. VIA, Dan O. a Robert A. J. GAGNON. *Homosexuality and the Bible*, s. 87.

¹⁴⁴ Douglas K. STUART (*Exodus*. Nashville: Broadman & Holman Publishers, 2006, s. 464) k tomu poznamenává: „Toto [sedmé] přikázání sice předmanželský sex, pomanželský sex (u vdovy nebo vdovce), soužití bez formálního manželství, zoofilii nebo incest, o nichž se různými způsoby pojednává jinde, výslovně nezakazuje, ale implicitně všechny tyto praktiky rozhodně odsuzuje.“

¹⁴⁵ Srov. SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 142-144.

¹⁴⁶ Srov. SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 144-148.

¹⁴⁷ Srov. AUNE, David E. *Revelation 17-22*. Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1998s, s. 223; MOUNCE, Robert H. *The Book of Revelation*. Grand Rapids: Wm B. Eerdmans Publishing Company, 1998, s. 408; a OSBORNE, Grant R. *Revelation*. Grand Rapids Baker Book House, 2002, s. 701; SPRINGETT, Ronald M. *Homosexuality in History and the Scriptures*, s. 148-150.

v seznamu hříšných neřestí na tomto místě paralelně používá výraz „nečistí“.¹⁴⁸

I když v Písmu nacházíme jen několik málo zmínek o homosexualitě, rozhodně to neznamená, že nejsou důležité nebo že se nijak netýkají dnešních homosexuálních křesťanů.¹⁴⁹ Biblické doktríny nejsou určovány množstvím biblických veršů. Například o umývání nohou či tisíciletém království se v Písmu výslovně mluví vždy jen na jednom místě. To ale neznamená, že bychom je měli kvůli tomu odmítat. Zmínky o homosexualitě v Písmu nám jasně odhalují Boží vůli.

3. Shrnutí

Situace ve Starém i Novém zákoně je srovnatelná. Starý zákon obsahuje texty, které se zcela jednoznačně dotýkají homosexuality, a stejně je tomu i v Novém zákoně. Biblické texty se netýkají výlučně nějaké specifické doby nebo kultury, ale vztahují se obecně k homosexuálním aktivitám v jakékoliv době. Hovoří o homosexuálním chování jako o hříchu, z něž je třeba činit pokání a prosit o odpuštění. Poté, co předloží celý seznam hříšných neřestí (1 K 6,9.10), apoštol Pavel poznamenává, že někteří členové korintského sboru se dříve zapojovali do těchto hříšných aktivit, včetně homosexuality, ale vzdali se tohoto životního stylu a nyní žijí jinak (1 K 6,11). Bůh je ochotný odpustit a uzdravit. Závěry toto prozkoumání svědectví Písma tak podporují postoj Církve adventistů sedmého dne.

ZÁVĚR

Adventisté sedmého dne chtějí být společenstvím, které je tu pro ty, kteří bojují s hříchem. Respektují všechny lidi, ať už heterosexuály nebo homosexuály, a uznávají, že všichni lidé jsou dětmi nebeského Otce, který je miluje, a který touží i po jejich lásce. Každý člověk v Božích očích nasměrně cenný. Proto se staví adventisté sedmého dne proti jakékoliv nenávisti, pohrdání a ubližování nasměrovanému proti homosexuálům. Rozlišují mezi homosexuálním jednáním a homosexuální orientací. Ačkoli neschvalují hřích homosexuální aktivity, chtějí ke každému jedinci přistupovat s úctou a soucitem, protože vnímají, že všichni lidé jsou hříšní a potřebují Boží milost; zároveň jsou ale všichni lidé voláni k tomu, ve svých životech sloužili Kristu a oddělili se od hříchu. Adventisté stojí pevně za svědectvím Bible a zároveň chtějí podporovat a posilovat ty, kteří v životě bojují a touží po uzdravení.

¹⁴⁸ AUNE, David E. *Revelation 17-22*, s. 222, 223.

¹⁴⁹ ROGERS, Jack. *Homosexuality*, s. 86.